

## Концептуалізація інноваційного розвитку підприємств в умовах євроінтеграції

*Дмитро Полтавський*

*аспірант кафедри управлінських технологій,  
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,  
e-mail: PoltavskyiDO@krok.edu.ua,  
ORCID: 0009-0004-6560-4486*

Понятійний апарат дослідження «інновацій», «інноваційного розвитку» відзначається багатогранністю та поліаспектністю. Можна виокремити найбільш поширені бачення та трактування науковцями цих понять. Так, інновації визначаються як процес розроблення, впровадження у виробництво та комерціалізацію нових продуктів; як результат досягнень розвитку науково-технічного прогресу; як інвестиційна діяльність в розробку новацій, нових наукових знань, нових товарів та технологій, їх впровадження в виробництво; здійснення наукових, фундаментальних та прикладних наукових досліджень і створення новацій; впровадження нових технологій та їх поширення, дифузії; трансфер технологій та інші.

Дослідження теоретичних засади інноваційного розвитку підприємств в умовах євроінтеграції активно здійснювалося у працях провідних зарубіжних та вітчизняних науковців.

Значна увага науковців зосереджується на питаннях сутності інновацій, класифікації інновацій, плануванні та впровадженні інноваційної діяльності, дослідженні структури інноваційного процесу, особливостей та моделей впровадження продуктових та процесних інновацій [1]. Ці дослідження формують наукову парадигму розуміння того, що інновації є основою розвитку, а інноваційний розвиток виступає як джерелом так і рушійною силою технологічних змін, науково-технічного прогресу, що призводить до змін суспільно-економічних відносин та економічних устроїв загалом.

Актуальність даного дослідження зумовлена тим, що інновації, інноваційні продукти стають активними засобами здобуття конкурентних переваг, отримання високих і стабільних прибутків та забезпечення ефективного функціонування підприємства в довготривалій перспективі. Все це актуалізує питання проведення подальших досліджень теоретичних засад інноваційного розвитку підприємств в умовах євроінтеграції.

Поняття інновація походить від латинського слова «novare», що перекладається як зміни, оновлення [2]. Є й інший переклад, адже з англійської мови «innovation» визначається як впровадження інновацій, винаходів у виробництво, практичну діяльність.

В сучасному світі інновації в прямому розумінні цього слова «оточують нас», проте традиційного найбільшого поширення набуло поняття створення інновацій [3]. Поняття інновацій в першу чергу пов'язують із створенням, розробкою нових інноваційних продуктів, що за своїми техніко-технологічними характеристиками,

параметрами, якістю відрізнялися б від вже відомих, попередніх, випущених товарів і відповідно могли би бути впровадженими у виробництво, випущеними на виробничих потужностях та успішно комерціалізованими [4]. Проте не менш важливого значення для економічного розвитку підприємств мають не лише продуктивні, але і процесійні інновації, що пов'язані із впровадженням нових прогресивних процесів, технологій, виконання техніко-технологічної діяльності виробництва, продукції, роботи обладнання, використання нових технологій та сервісів. Особливої актуальності та динамічності впровадження інноваційних процесів набуло з розвитком інформаційних технологій, комп'ютеризації, інформатизації економічної сфери, розвитком сучасних цифрових технологій та пов'язаною з ними цифровою трансформацією суспільства [4]. Інноваційні продукти та процеси мають нові, більш сучасні характеристики, властивості, якості, що не лише забезпечують зростання конкурентоспроможності продукції, вони змінюють соціальне середовище споживання та економічне середовище виробництва, сфери сервісу.

Формування терміну «інновація» як і самої інноваційної теорії належить відомому австрійському науковцю Й. А. Шумпетеру (1939). чия праця «Теорія економічного розвитку» побачила світ у 1912 р.. Й. Шумпетер (1939) є засновником наукового напрямку дослідження інновацій, інноваційного розвитку [5]. Він визначив поняття «інновація» здійснив класифікацію інновацій, визначив їх вплив на виробництво, а його праця поклала початок активним дослідженням цього наукового напрямку.

На даний час в науці представлено значний перелік визначень терміну інновація та різні наукові підходи до розуміння сутності цього поняття. Такими основними науковими підходами до розуміння сутності інновацій є трактування інновацій як процесу (процесів); як системи; як змін; як результату здійснення діяльностей [6]. Передусім, слід звернути увагу на наукову відмінність термінів новація та інновація, які являють собою докорінно різні поняття. Новація визначає формування нових ідей, задуму, інновація ж є практичним застосуванням, втіленням цих ідей, що можуть бути впровадженими та комерціалізованими. Таким чином, новація розробки мають економічний суспільний ефект лише за умови їх можливого подальшого впровадження та комерціалізації у вигляді інновацій. Проте, коли мова йде про інноваційний процес, слід розуміти його як формування ідей, новацій, практичне впровадження нових знань, розробок та їх подальшу комерціалізацію і отримання відповідної економічної, суспільної ефективності. Таким чином, на нашу думку інноваційний розвиток включає як поняття самого інноваційного процесу (створення новацій, їх впровадження та комерціалізацію у вигляді інновацій), так і саму динаміку, активність, спрямованість цього процесу на здобуття нового економічного, науково-технічного рівня та якості. Отже, інноваційний розвиток конкретних суб'єктів господарювання на мікрорівні і на макрорівні можна описати рівнянням: інноваційний процес (новації, розробки) плюс інновації (комерціалізація та впровадження інновацій) плюс загальний рівень та динаміка науково-технічних,

технологічних змін. Слід зазначити, що цей загальний рівень та динаміка науково-технічних, технологічних змін визначається передусім науково-технічним рівнем створення та впровадження технологій, активністю здійснення фундаментальних та прикладних досліджень, НДДКР та їх зв'язком із реальним сектором економіки, виробництвом, інфраструктурним забезпеченням та загалом зміцненням взаємозв'язків та взаємодії науки та економіки, бізнесу.

**Ключові слова:** управління, інноваційний розвиток, управління інноваційним розвитком підприємств, євроінтеграція.

### **Список використаних джерел**

1. Бажал, Ю.М. (1996). *Економічна теорія технологічних змін*. К.: Заповіт, 240 с.
2. Лапко, О. (1999). *Інноваційна діяльність в системі державного регулювання*. К.: Інститут ек. прогнозув. НАН України. 253 с.
3. Twiss, B. (1974). *Managing Technological Innovation*. London: Longman. 194. p.
4. Porter, M. (1988). *Cluster and the New Economic of Competition*. *Harvard Business Rev.* №12. Pp. 77–90
5. Schumpeter, J. (1939). *Business Cycles: A Theoretical, Historical, and Statistical Analysis of the Capitalist Process*. N. Y.; L.: McGraw-Hill Book. 430 p.
6. Ілляшенко, С. М. (2005). *Проблеми управління інноваційним розвитком підприємств у транзитивній економіці*. Суми: Університетська книга. 582 с.